

باغبانان نور در دنیای تاریکی

امروز در تقویم (23 مهر) به عنوان روز جهانی عصای سفید نامگذاری شده تا فرصتی باشد برای بررسی و ارزیابی مشکلات، چالش‌ها و موانع پیش روی نابینایان سراسر جهان.

امروز در تقویم (23 مهر) به عنوان روز جهانی عصای سفید نامگذاری شده تا فرصتی باشد برای بررسی و ارزیابی مشکلات، چالش‌ها و موانع پیش روی نابینایان سراسر جهان. در ایران برخی افراد نابینا برخلاف محدودیت‌های زیادی که با آن روبه‌رو هستند؛ به موفقیت‌های زیادی دست پیدا کرده‌اند؛ موفقیت‌های علمی و تحصیلاتی نابینایان در بهترین دانشگاه‌های ایران بر هیچ‌کس پوشیده نیست. به مناسبت روز جهانی نابینایان سراغ سه نابینای موفق رفتیم که علاوه بر تحصیلات عالی، حضور اجتماعی پررنگی هم در جامعه دارند.

برادر و خواهر نابغه

همایون شاهمرادی یکی دیگر از نابینایان فرهیخته کشور است که در تمام طول تحصیل باوجود موانع و چالش‌های بسیار؛ همواره جزو رتبه‌های برتر بوده است و در حال حاضر در مقطع دکترای روان‌شناسی سلامت در حال تحصیل است. فرزانه شاهمرادی، خواهر همایون شاهمرادی نیز از نابینایان موفقی است که توانسته مدارج علمی بالا را در کنار دیگر افراد؛ غیرمعلول جامعه طی کند و به بالاترین سطوح برسد. شاهمرادی در سال 85 در رشته جامعه‌شناسی دانشگاه تهران قبول شد؛ سال 89 رتبه 3 کارشناسی ارشد و سال 93 در مقطع دکترا به عنوان استعداد درخشان شناخته شد.

شاهمرادی که متولد 1368 است، در خانواده‌ای هفت نفره به دنیا آمد. او درباره دلیل نابینا شدن خود و خواهرش که یک سال از او بزرگ‌تر است، می‌گوید؛ به دلیل بیماری آر-پی نابینا شده‌اند. در این بیماری سلول‌های شبکیه چشم تحلیل می‌رود و بتدریج دید چشم کاهش می‌یابد. در حال حاضر آنطور که شاهمرادی توضیح می‌دهد وضع چشمان او و خواهرش در حد تشخیص نور است.

شاهمرادی مانند بسیاری دیگر از معلولان موفق کشور در مدرسه عادی تحصیل می‌کند. او در رابطه با عملکرد فوق‌العاده‌اش در دانشگاه می‌گوید؛ در کنکور سال 86 موفق شدم در رشته روان‌شناسی بالینی دانشگاه تهران قبول شوم و بعد از چهار سال با معدل الف این دوره کارشناسی را به پایان رساندم. به این شکل معاونت دانشجویی دانشگاه تهران او را به عنوان دانشجوی برتر انتخاب کرد. آقای نابغه در سال 90 در کنکور کارشناسی ارشد شرکت کرد؛ و موفق شد رتبه یک کشوری در رشته روان‌شناسی دانشگاه تهران را به دست بیاورد. او اکنون دانشجوی ترم 5 دکترای دانشگاه تهران (ورودی 94) در رشته روان‌شناسی سلامت است.

جامعه هدف رشته روان‌شناسی سلامت، بیماران جسمی و افرادی است که شیمی درمانی؛ علاوه بر این متخصصان این رشته تلاش می‌کنند افرادی که دچار قطع عضو شده‌اند نیز با مشکل خود کنار بیایند. اینها برخی از دلایلی است که سبب شده شاهمرادی؛ این رشته را انتخاب کند.

6 برابر انرژی و وقت

تحصیل در دانشگاه برای افراد نابینا سخت است، چنانچه چنین فردی بتواند با رتبه ممتاز پذیرفته شود، باید تلاش و استعدادش را جدی گرفت. شاهمرادی یکی از این افراد است، او درباره نحوه تحصیلش می‌گوید؛ انجام تکلیف کلاسی یا امتحان یا هر فرآیند دانشگاهی دیگر مثل نوشتن مقاله؛ اگر ممنوع غیر معلولم بخواهد پنج واحد انرژی مصرف کند، من مجبورم 20.25 واحد مصرف کنم. آن طور که شاهمرادی می‌گوید، افرادی مثل او مجبورند تا شش برابر دیگران وقت و انرژی بگذارند تا به هدفشان برسند. کار بیشتر روی بیمارانی است که به صورت ناگهانی دچار بیماری یا نقص عضو شده‌اند.

کتابداران روشمند

حدود دو سال است که همایون و خواهرش؛ در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، مسئول بخش ویژه نابینایان کتابخانه شمیرانات هستند، این کتابخانه در کنار کتابخانه‌های اسلامشهر و غرب تهران (دهکده المپیک) به نابینایان خدمات می‌دهد. درواقع این کتابخانه‌ها در کنار بخش‌های مختلفی که برای افراد عادی دارد، بخش ویژه‌ای را نیز به نابینایان اختصاص داده است.

شاهمرادی درباره کار خود و خواهرش می‌گوید؛ توجه به نابینایی خودم و خواهرم و علاقه به مطالعه کتاب این خلأ و دغدغه را برای دیگر افراد نابینا حس کردیم، چون منابع مطالعاتی بویژه در دوران کودکی بسیار

محدود بود، ازاین‌رو تلاش کردیم در این حوزه فعال باشیم؛ آن‌طور که او توضیح می‌دهد در کتابخانه‌ها معمولاً کتاب تولید نمی‌شود، اما در بخش نابینایان اتفاقات خوبی می‌افتد، چون تولید کتاب‌های گویا، بریل و الکترونیکی در جریان است. به‌طورکلی تهیه، تولید و توزیع کتاب و منابع مطالعاتی برای نابینایان در این بخش صورت می‌گیرد. افزون بر این، خدمات ویژه مانند ارائه تجهیزات خاص نیز در این محل به نابینایان عرضه می‌شود.

پایین بودن سرانه کتابخوانی در کشور یکی از موضوعات مهمی است که همواره نسبت به آن هشدار داده می‌شود. این موضوع به دلیل کمبود کتاب نیست، بلکه فرهنگ کتابخوانی کمتر ترویج می‌شود؛ اما برای نابینایان و کمبود منابع نیز تاثیرگذار است. آن‌طور که شاهمرادی می‌گوید، برای رفع این کمبود و هزینه بریل یا صوتی کردن کتاب و هزینه‌های توسط نهاد کتابخانه‌های عمومی تأمین می‌شود. او ادامه می‌دهد: کتابخانه‌ها یا زیرمجموعه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور هستند یا معاونت اجتماعی شهرداری‌ها. کتابخانه‌های زیر نظر نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور است و بخشی از هزینه‌هایش از این طریق تأمین می‌شود، اما بخش دیگری از هزینه‌ها را مردم تأمین می‌کنند؛ هزینه‌های گویا و همکاری می‌کنند، به همین دلیل عده‌ای نیز در این بین داوطلبانه برای تولید کتاب و هزینه‌های محروم و سخت‌تر شاهمرادی می‌گوید، حمایت‌ها بد نیست، ولی در استان‌های محروم و سخت‌تر شرایط سخت‌تر است.

کار نشد ندارد

سهیل معینی یکی از نابینایان موفق کشورمان است؛ که توانسته در حوزه احقاق حقوق معلولان قدم‌های جدی بردارد. معینی در حال حاضر دانشجوی دکترای روابط بین‌الملل است. از جمله مهم‌ترین کارهای او پیشنهاد قانون جامع حقوق معلولان در سال 78 است. او و مسئول کمیته تدوین پیش‌نویس این قانون نیز شد و در نهایت سال 83 زحمات او و دوستانش نتیجه داد و این قانون به تصویب مجلس رسید. البته این تمام فعالیت‌های معینی نیست؛ او سال 73 در خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران به عنوان کارشناس خبر فعالیت خود را شروع کرد و از سال 85 نیز با خبرگزاری ایران سپید فعالیت رسانه‌ای خود را ادامه داد. او سال 92 به عنوان مدیرمسئول فعالیت خود را در این رسانه دنبال کرد و هزینه‌های نابینایان کشور و مدیرعامل انجمن باور نیز هست.

افزون براین، معینی اکنون مدیرعامل شبکه تشکل‌های نابینایان کشور و مدیرعامل انجمن باور نیز هست. معینی بدون شک یکی از تاثیرگذارترین معلولان ایران است که با تسلط بر قوانین تلاش کرده از راه‌های قانونی معلولان به حقوق خود برسند. او درباره انگیزه‌اش به جام و می‌گوید: «در دوران دانشجویی فکر می‌بود که بالاخره آدم باید جهت اصلاح امور جامعه حرکتی انجام دهد و شاید این ریشه تفکری باعث شد خیلی از فعالیت‌های اجتماعی‌ام را سامان دهم و جلو ببرم. فکر می‌کنم آن موقع حس بود، اما کم‌کم به واندیش به بدل شد.» به گفته او و، جامعه نابینایان تحصیل‌کرده و، ترین گروه در میان معلولان کشور هستند.

الگوی مناسب

الگوی مناسب، یکی از عوامل مهم در رسیدن به موفقیت است. قرار گرفتن در حلقه دوستان موفق نیز می‌تواند باعث افزایش انگیزه برای حرکت روبه‌جلو باشد. همایون شادمهری، خواهرش را الگوی بسیار خوبی برای خود می‌داند، او در این باره می‌گوید: «خواهرم که یک سال از من بزرگ‌تر است، الگوی زندگی‌ام است. در زمان دبیرستان هنگام عبور از کنار نرده‌های دانشگاه تهران می‌گفتم اینجا جای امثال من نیست. خیلی دوست داشتم آنجا قبول شوم. وقتی خواهرم در دانشگاه تهران پذیرفته شد، تعجب کردم.»

بنابراین او تلاش بیشتری کرد و موفق شد وارد دانشگاه تهران شود. شاهمرادی ادامه می‌دهد: خواهرم رتبه سوم را در کارشناسی ارشد کسب کرد، کمی بعد و تحصیلاتش را در مقطع و، دکترای و، دانشگاه تهران دنبال کرد، با خودم گفتم امکان ندارد من و، هم هر سه مقطع تحصیلی را در آنجا بگذرانم، اما سال بعدش وارد دانشگاه تهران و، شدم.

جدال با فولاد سرد

جهانبخش عسگری از جمله ورزشکاران نابینایی است که دورانی طلایی را در وزن و، برداری جانبازان و معلولان رقم زده است. او ساکن گیلان و شهرستان رشت است و این روزها از دوران قهرمانی فاصله گرفته و به نوعی دیگر به جامعه خود خدمت می‌کند.

عسگری بر اثر حادثه تصادف، نابینا می‌شود و با دعوت دوستانش به ورزش روی می‌آورد و ابتدا تصور می‌کند که برای نابینایان ورزشی وجود ندارد، اما از سال 64 وارد رشته و، های گل و، بال، دومیدانی و جودو می‌شود و این رشته‌ها را تا سال 73 ادامه می‌دهد.

آن‌طور که خودش تعریف می‌کند، بعد از این سال و، با پاورلیفینگ آشنا می‌شود و خیلی زود با عضویت در تیم ملی قله و، های موفقیت را فتح می‌کند.

به این شکل او مدال و، های رنگارنگ را در مسابقات داخلی، آسیایی و جهانی یکی و، یکی بر گردن می‌آورد. آقای ورزشکار بیش از ده مدال جهانی را در کارنامه و، اش ثبت کرده. او در این باره می‌گوید: «در آبان 73 به اسپانیا اعزام شدیم و توانستم اولین مدال طلای دسته یکصد کیلوگرم را برای کشورم به دست بیاورم.»

آن‌طور که عسگری توضیح می‌دهد، قطار موفقیت و، هایش از اینجا به حرکت درمی‌آید و در کانادا، آمریکا و جمهوری چک، برزیل و هلند مدال و، های مختلفی را برای کشور و، به ارمغان آورد.

حجم موفقیت و، های جهانبخش عسگری به قدری بوده است که در سال 89 به افتخارش مسابقات انتخابی کشوری و اعزامی به میامی آمریکا را به نام او ثبت کردند و آقای ورزشکار همانجا و در اوج از ورزش خداحافظی می‌کند و بعدها به عنوان رئیس هیات وزن و، برداری جانبازان و معلولان استان مشغول به کار

می‌شود. او با قرار گرفتن در خط ورزش مسیر فوق‌العاده‌ای را طی می‌کند و این روزها با این‌که وزنه نمی‌زند، اما از طریق موسسه خیریه‌ای که راه‌اندازی کرده به ورزش جانبازان و معلولان استان کمک می‌کند. او می‌گوید: «ورزشکاران نابینا برای این‌که ورزش کنند به فضا و سالن‌های ورزشی نیاز دارند که من رایگان برایشان تهیه می‌کنم و با تأمین هزینه‌های حمل‌ونقل، فعالیت آنها را تسهیل می‌کنم.»

آقای قهرمان سال 92 تمام افتخارات و مدال‌ها و کاپ‌هایی را که در طول سال‌ها فعالیت حرفه‌ای ورزشی‌اش به دست آورده بود، به موزه گیلان اهدا کرد. او می‌افزاید: «حمایت از ورزش جانبازان و معلولان بویژه نابینایان همچنان باید ادامه پیدا کند؛ چراکه قابلیت‌های زیادی وجود دارد. خدا را شاکرم در مدتی که ورزش می‌کردم توانستم دین خود را ادا کنم و شرمنده مردم نباشم و مدال‌های زیادی را برایشان از میدان‌های جهانی کسب کنم.»

سعید ضروری